

SECTION 4. TECHNOLOGY OF PRODUCTION AND PROCESSING OF LIVESTOCK PRODUCTS

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-657-7-9>

DURATION AND EFFICIENCY OF ECONOMIC USE OF COWS OF DIFFERENT BREEDS IN BREEDING FARMS

ТРИВАЛІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ КОРІВ РІЗНИХ ПОРІД У ПЛЕМІННОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Kuchkova T. P.

*4rd year Postgraduate Student,
Assistant at the Department of Genetics,
Breeding and Biotechnology of Animals
Sumy National Agrarian University;
Teacher
Separate structural unit "Putivl
Professional College of Sumy National
Agrarian University"
Sumy, Putivl, Ukraine*

Кучкова Т. П.

*аспірантка 4 курсу, асистентка
кафедри генетики, селекції та
біотехнології тварин
Сумський національний аграрний
університет;
викладач
ВСП «Путивльський фаховий коледж
Сумського національного аграрного
університету»
м. Суми, м. Путивль, Україна*

Tereshchenko S. V.

*3rd year Postgraduate Student
at the Faculty of Biology
and Technology
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine*

Терещенко С. В.

*аспірант 3 курсу біолого-
технологічного факультету
Сумський національний аграрний
університет
м. Суми, Україна*

Lytiuha I. O.

*3rd year Student at the Faculty
of Biology and Technology
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine*

Литюга І. О.

*студент 3 курсу біолого-
технологічного факультету
Сумський національний аграрний
університет
м. Суми, Україна*

Вступ. Скорочення тривалості господарського використання корів у сучасному інтенсивному молочному скотарстві є актуальною проблемою галузі [4]. Передчасне вибуття тварин підвищує витрати на ремонт поголів'я, знижує середню продуктивність стада та погіршує

економічні показники виробництва молока [1]. Довговічність корів залежить від генетичних особливостей, породи, конституції та рівня адаптації до умов господарства [3].

Метою дослідження було оцінити тривалість і ефективність господарського використання корів української чорно-рябої молочної, української бурої молочної симентальської та лебединської порід у племінному господарстві ТДВ «Племзавод «Михайлівка».

Результати власних досліджень. Дослідження тривалості господарського використання, показники відтворної здатності, довічну продуктивність корів проводили в племінному господарстві ТДВ «Племзавод «Михайлівка» відповідно до методики Юрія Полупана [2]. Під час проведення дослідження всі тварини перебували в однакових умовах. З бази даних «СУМС ОРСЕК» використовували інформацію про дату народження, дату першого отелення, дату вибуття тварин із стада, а також кількість завершених лактацій та величини надойв.

Аналіз тривалості господарського та продуктивного використання корів різних порід показав суттєві міжпородні відмінності за довговічністю, кількістю лактацій та молочною продуктивністю.

Найвищий показник тривалості життя та господарського використання відзначено у корів української бурої молочної та лебединської порід: тривалість життя 3296 ± 124 і 3261 ± 106 днів, господарського використання 2276 ± 124 і 2222 ± 108 днів відповідно, середня кількість лактацій – $5,3 \pm 0,2$ та $5,6 \pm 0,3$ ($P < 0,02$) (Рис. 1).

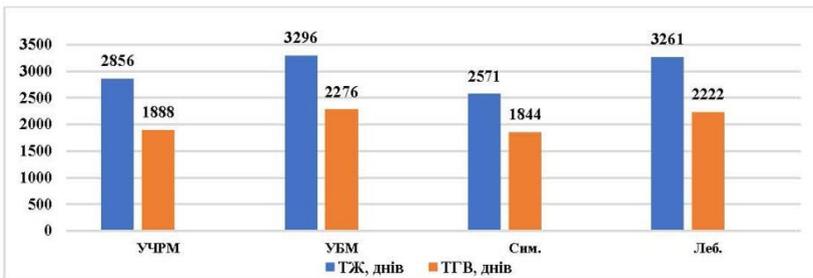

Рис. 1. Середня тривалість життя та господарського використання корів різних порід (дні)

Корови української чорно-рябої молочної породи відзначалися найвищою інтенсивністю молоковіддачі: середній денний надій $20,4 \pm 0,9$ кг ($P < 0,001$), довічний надій $26664,5 \pm 1205,8$ кг ($P < 0,01$), навіть

за меншої тривалості господарського використання (1888 ± 106 днів) (Рис. 2).

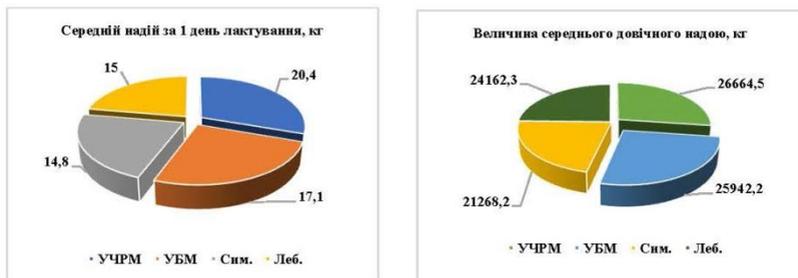

Рис. 2. Середній денний надій та довічний надій корів різних порід (кг)

Симентальська порода займала проміжне положення: тривалість господарського використання $1844 \pm 85,4$ днів, середня кількість лактацій $4,6 \pm 0,2$, зі стабільною молочною продуктивністю (Рис. 3).

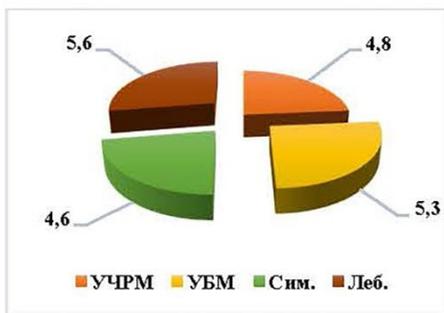

Рис. 3. Середня кількість лактацій у корів різних порід досліджуваного стада

Для комплексної оцінки ефективності використання тварин нами було розраховано коефіцієнти господарського, лактаційного та продуктивного використання (табл. 1). Різниця між породами була статистично достовірною.

Таблиця 1

Коефіцієнти ефективності використання корів різних порід (%)

Коефіцієнти	УЧРМ	УБМ	Леб.	Сим.
Коефіцієнт господарського використання, %	61,7±1,3	64,5±1,5	68,1±1,3	69,0±1,2
Коефіцієнт лактування, %	86,0±3,4	80,3±4,0	81,4±2,5	73,3±1,5
Коефіцієнт продуктивного використання, %	51,7±1,8	48,6±1,1	53,9±1,7	51,7±1,1

Отримані результати свідчать про породну зумовленість показників тривалості та ефективності використання, зокрема: чорно-ряба молочна – максимальні надії товарного молока; українська бура молочна – довговічність та тривалість продуктивного використання; лебединська – високоякісне молоко для переробки; симентальська – універсальна продуктивність.

Висновки:

1. Тривалість та ефективність господарського використання корів залежить від породної належності, напрямку продуктивності та біологічних особливостей тварин.

2. Найбільша довговічність та триваліший період продуктивного використання відзначені у української бурої молочної та лебединської порід, що забезпечує більшу кількість лактацій і стабільність продуктивних показників.

3. Чорно-ряба молочна порода, за меншої тривалості господарського використання, забезпечує максимальні показники інтенсивності молочної продуктивності.

4. Симентальська порода займає проміжне положення, поєднуючи задовільну тривалість використання зі стабільною продуктивністю.

5. Результати підкреслюють доцільність врахування породних особливостей при формуванні структури стада та плануванні його виробничої спеціалізації.

Література:

1. Кочук-Яценко О. А., Кучер Д. М., Євтух Л. Г., Ткачук С. М. Ступінь детермінації тривалості господарського використання корів симентальської породи від походження за батьком. *Таврійський науковий вісник*. 2024. № 139. Частина 1. С. 219–224. УДК 636.2:636.082:636.064 ; DOI <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.139.1.29>.

2. Полупан Ю. П. Методика оцінки тривалості господарського використання та довічної продуктивності корів молочних порід.

Методики наукових досліджень із селекції, розведення та відтворення сільськогосподарських тварин. Київ : Аграрна наука, 2010. С. 165–171.

3. Полупан Ю. П., Ставецька Р. В., Сіряк В. А. Вплив генетичних чинників на тривалість та ефективність довічного використання дійних корів. Розведення і генетика тварин. Київ, 2021. Випуск 61. С. 90-106. doi: <https://doi.org/10.31073/abg.61.11>.

4. Хмельничий Л. М. Проблема ефективного довголіття та довічної продуктивності молочних корів в аспекті їхньої залежності від спадкових та паратипових чинників. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія: «Тваринництво». 2016. Випуск 7 (30). С. 13-31.